

створюємо ефективну систему регулювання цих нових фінансових інструментів.

Список використаних джерел:

1. Academy B. Що таке криптовалюта? | Binance Academy. Binance Academy. URL: <https://academy.binance.com/uk/articles/what-is-a-cryptocurrency>.
2. Овсюк Н., Афанас'єва І., Славінський В. Проблемні питання фінансового обліку за МСФЗ та оподаткування віртуальної валюти в системі сталого розвитку національних економік. Economics, management and administration in the coordinates of sustainable development: Scientific monograph, м. Рига, 20 груд. 2021 р. Рига, 2021. С. 71–91. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-157-2>.
3. Про віртуальні активи: Закон України від 17.02.2022 р. № 2074-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>.
4. Онищенко В. Криптовалюти: правовий статус, облік і декларування 2021. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/9106-kriptovalyuti-pravoviy-status-oblk-deklaruvannya-2021>.
5. Ситник І.П., П'юро Б.І. Аналіз сучасного стану та перспектив розвитку криптовалюти bitcoin в умовах розвитку інформаційної економіки. Вісник Одеського національного університету. Серія «Економіка». 2017. № 22. Вип. 1. С. 157–160. URL: [http://liber.onu.edu.ua/pdf/vestniki/V-eco\(54\).pdf](http://liber.onu.edu.ua/pdf/vestniki/V-eco(54).pdf)
6. Як вести облік біткойнів у бухгалтерії: приклад реального бізнесу – AIN.UA. AIN.UA. URL: <https://ain.ua/ru/2018/09/05/bitkoiny-v-buxgalterii/>.
7. Кузуб М.В, Клеомітес В.Ю. Вплив інфляції та інфляційних процесів на фінансовий стан підприємства. Інтернет–конференції ХНУМГ ім. ОМ Бекетова, 2019. <https://ojs.kname.edu.ua/index.php/area/article/view/2316>

ОЦІНКА АДАПТИВНОГО РОЗВИТКУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Лелюк Н. Є., канд. екон. наук, доцент, Бабаєв Ю., магістр, Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Сучасні умови ринку та низький прогнозований рівень стабільності вимагають від нас ретельного аналізу та ефективних стратегій, спрямованих на адаптацію до змін.

Страховий сектор стикається з численними викликами - від кліматичних змін та нових технологій до глобальних пандемій. В умовах нестабільності ключове значення має здатність страхових компаній адаптуватися до нових реалій та швидко реагувати на непередбачені обставини.

Адаптивний розвиток вимагає глибокого розуміння не лише існуючих ризиків, але й потенційних можливостей. Спроможність визначати та аналізувати їх дозволяє страховим компаніям підтримувати високий рівень гнучкості.

Адаптивні моделі і методи мають в своїй структурі вбудований механізм, який реагує на зміни досліджуваного показника. Оцінка параметрів базових адаптивних моделей проводиться за декількома першими спостереженнями, на її основі складається прогноз, який порівнюється із фактичними даними. На наступному кроці модель коригується у відповідності з величиною помилки

прогнозу і далі використовується для прогнозування чергового рівня, процедура повторюється доки не вичерпаються всі спостереження. Таким чином, модель на кожному кроці враховує зміни, що відбуваються в зовнішньому та внутрішньому середовищі, пристосовується до змін та в кінці періоду відображає тенденцію, яка склалася на поточний момент. Прогноз є результатом екстраполяції останньої тенденції [1].

Використаємо стандартний алгоритм прогнозування за методом подвійного експоненційного згладжування Брауна. Базові оцінки параметрів моделі отримаємо за методом найменших квадратів. Для оцінки параметрів в моделі Брауна обраний крок прогнозування $k=1$, та параметр згладжування $\alpha=0,7$. Оптимальне значення параметра дисконтування β визначено з використанням методів чисельної оптимізації за умови, що він знаходиться в межах від 0 до 1.

Результати оцінки параметрів моделі Брауна наведені в табл. 1. Для останнього кроку отримана адаптивна модель Брауна, яка має вигляд:

$$y_p(n+k)=47503,68+3376,52 \cdot k$$

Таблиця 1

Результати оцінки параметрів моделі Брауна

t	$y(t)$	a_0	a_1	$\hat{y}_p(t)$	$\varepsilon(t)$
		13738,41	3376,53	17114,94	
1	23081,7	20157,99	6419,58	26577,57	5966,76
2	22693,5	27700,61	7542,62	35243,23	2202,03
3	21508,2	34039,73	6339,12	40378,85	-2359,8
4	28661,8	41101,66	7061,93	48163,59	1417,27
5	26767,3	46198,17	5096,51	51294,68	-3853,76
6	29736	49121,27	2923,1	52044,37	-4261,59
7	24844,2	45654,12	-3467,15	42186,97	-12529,9
8	43431,8	43554,36	-2099,76	41454,6	2681,15
9	49367,5	44127,16	572,8	44699,96	5240,32
10	53001,2	47503,68	3376,52	50880,2	5497,49

*Створено автором на основі джерел [2]

Застосування інноваційних технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн та аналітика даних, дозволяє швидко адаптуватися до змін у вимогах клієнтів та оптимізувати внутрішні процеси.

Визначення та моніторинг ключових показників ефективності допомагає визначити, наскільки ефективно компанія адаптується до змін та реагує на ризики.

Створення культури, що підтримує інновації та готовність до змін, є важливим аспектом. Людський капітал є ключовим фактором у забезпеченні адаптивності.

Оцінка адаптивного розвитку страхових компаній важлива як для самого сектору, так і для клієнтів. Забезпечення гнучкості та інноваційності допомагає компаніям виживати в умовах невизначеності та ефективно конкурувати в сучасному світі. Адаптивний розвиток страхових компаній є необхідним у

сучасному світі. Здатність адаптуватися до змін та ефективно використовувати нові можливості є ключем до успіху в умовах невизначеності. Шлях до адаптивного розвитку вимагає системної стратегії, інновацій та готовності до постійного вдосконалення.

Список використаних джерел:

1. Гуріна О.В. Адаптивні моделі прогнозування фінансового забезпечення регіонального розвитку. *Modern Economics*. 2019. № 18(2019). С. 31-35. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V18\(2019\)-05](https://doi.org/10.31521/modecon.V18(2019)-05)
2. Статистика страхового ринку України. Національні рахунки України. URL: <https://forinsurer.com/stat>

МІСЦЕ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В ПЕНСІЙНОМ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Лелюк Н. Є., канд. екон. наук, доцент, Морозов І. О., магістр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Пенсійне забезпечення займає важливе місце в соціально-економічному розвитку держави та служить індикатором рівня життя і добробуту її населення. У нашій країні система обов'язкового пенсійного страхування є багатофункціональним організмом, який працює під керівництвом Пенсійного фонду України – інституції, що є складовою частиною бюджетно-фінансової системи. Саме Пенсійний фонд України акумулює частину фінансових ресурсів держави задля здійснення пенсійних виплат.

Для непрацездатних пенсіонерів пенсія фактично стає основним джерелом їх існування. Відповідно до ст. 46 Конституції України, пенсія має забезпечувати рівень життя не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом. На жаль, сьогоденні реалії такі, що ця вимога Конституції України не дотримується державою.

Сучасна пенсійна система України є результатом еволюційної трансформації інституту пенсійного забезпечення, який сформувався після здобуття незалежності на початку 90 років ХХ століття. Вона базується на солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, яка в свою чергу побудована на механізмі пенсійного страхування, що передбачає персоніфікований розподіл через суспільні страхові фонди надходжень від працездатної частини населення на користь пенсіонерів. Джерелом коштів для фінансування пенсій є Пенсійний фонд, який формується на основі страхових внесків підприємств та громадян.

Починаючи з 2013 року в Україні виникла проблема в пенсійній системі, передумовами цього були: збільшення відсотків внутрішнього державного боргу, зростанням населення похилого віку, міграційними процесами, тінізації доходів, економічні проблеми в країні, через що зменшувалися обсяги